

Diodor: Om afbrændingen af Persepolis

Den sicilianske historieskriver Diodor (1. årh. f.Kr.) forfattede en verdenshistorie på græsk, hvori han bl.a. beskrev Alexander den Stores bedrifter. Selvom Diodors værk er en relativ sen kilde, er den dog primær i forhold til en række begivenheder, eftersom mange af de ældre beretninger om Alexander gået tabt. Under Alexanders erobringstog ind i Perserriket lykkedes det ham ret let at indtage to af hovedbyerne: Babylon og Susa, mens han først kunne rykke ind i den tredje, Persepolis, 330 f.Kr. efter særdeles hårde kampe.

10 Persepolis var hovedstaden i det persiske rige. Alexander beskrev den for makedonerne som den mest fjendtlighedsindede af Asiens byer og overlod den til sine soldater til plyndring, bortset fra paladserne. Det var den rigeste by under solen, og de private huse var gennem årene blevet udstyret med alle slags rigdomme. Makedonerne styrtede ind i den, dræbte alle de mænd, de mødte, og plyndrede boligerne; mange af husene tilhørte almindelige mennesker og var rigt forsynet med møbler og klæder af enhver art. Her blev der bortført store mængder sølv og ikke 15 så lidt guld, og mange kostbare klæder prydet med purpur fra havet eller med guldbroderi blev bytte for sejrherrene. De enorme paladser, berømte i hele den civiliserede verden, blev udsat for hån og fuldstændig ødelæggelse.

Makedonerne hengav sig til dette plyndringsorgie en hel dag og kunne stadig ikke tilfredsstille deres grænseløse begær efter mere. Deres umådeholdne lyst til bytte var så stor, at de kæmpede indbyrdes og dræbte mange af deres egne, som havde taget en større del af det. Nogle huggede de rigeste fund over med sværdet, så hver kunne få sin del. Andre huggede hænderne af dem, der greb efter omstridt gods, drevet til vanvid af deres lidenskaber. De slæbte kvinder bort, stadig iført deres klæder, og gjorde deres fangenskab til slaveri.

25 Ligesom Persepolis havde overgået alle andre byer i velstand, overgik den nu i samme grad alle andre i elendighed.

Alexander steg op på citadellets terrasse og tog skatten der i besiddelse. Den var blevet ophobet af statens indtægter fra Kyros, persernes første konge, og frem til den tid, og hvælvingerne var fyldt til randen med sølv og guld. Den samlede sum viste sig at være hundrede og tyve tusind talenter, når guldet blev beregnet i sølvværdi. [...]

30 Han [Alexander] nærrede bittert fjendskab mod indbyggerne. Han stolede ikke på dem og havde til hensigt fuldstændigt at ødelægge Persepolis. [...]

Alexander afholdt lege til ære for sine sejre. Han bragte kostbare ofre til guderne og bespiste sine venner rigt. Mens de festede og drikkegildet var langt fremskredent, og de begyndte at blive berusede, greb en slags vanvid de berusede gæsters sind. På dette tidspunkt sagde en af de tilstedeværende kvinder, ved navn Thaïs og af attisk oprindelse, at det for Alexander ville være den største af alle hans bedrifter i Asien, hvis han deltog i et sejrstog, satte ild til paladserne og på et øjeblik lod persernes berømte bedrifter udslutte kvinders hænder. Dette blev sagt til mænd, som endnu var unge og svimle af vin, og derfor råbte en straks, at man skulle danne et komos¹ og tænde fakler og opfordrede alle til at hævne ødelæggelsen af de græske templer.² Andre tog råbet op og sagde, at dette var en gerning, som var Alexander værdig. Da

¹ Komos: Et festligt optog afholdt til ære for den græske vingud Dionysos

² Der hentydes til persernes ødelæggelse af templerne på Akropolis i Athen, da de hærgede byen i 480 f.Kr.

kongen blev grebet af deres ord, sprang alle op fra deres lejer og sendte bud rundt om at danne et sejrstog til ære for Dionysos.

Straks blev mange fakler samlet. Kvindelige musikere var til stede ved festen, så kongen førte dem alle ud til komoset til lyden af stemmer, fløjter og rørfløjter, mens hetæren³ Thaïs førte

5 hele optoget an.

17.70.1-17.72.5. Efter Charles L. Sherman: *Diodorus Siculus: The Library of History*, vol. 8, Cambridge, Mass. (1963)

10

³ *Hetære*: En prostitueret